

Presidir Europa amb bona voluntat

El dia 31 de març es van complir els primers tres mesos de la presidència espanyola de la CEE, és a dir la meitat del període semestral. El govern espanyol no té encara cap trumfo decisiu per lluir davant les crítiques creixents a la seva gestió.

Josep Ma. Sanmartí

a una «homogeneïtzació competencial» de totes les comunitats autònomes. La tesi que sosté que és impossible coordinar 17 comunitats autònomes amb sostres de competències diferents, s'està obrint pas i fins i tot s'aferma. Encara hi ha discrepàncies, però no duraran gaire. El vicepresident de les Illes Balears, Joan Huguet, per exemple, insistia fa poc que el seu govern vol negociar pel seu compte les noves pretensions autonòmiques de les Illes. El president d'Astúries, el socialista Pedro de Silva, en canvi, ha declarat que «hi ha massa sistemes autonòmics específics» i el president de Madrid, Joaquín Leguina (PSOE) no s'està mai de dir que les divergències competencials en vigor fan que en la pràctica hi hagi ciutadans de primera i ciutadans de segona. Al govern no li cal res més, només s'ha de deixar dur per l'ona i senzillament guiar-la cap al seu port.

Tal com es planteja en principi l'operació no pot afavorir les nacionalitats històriques i en general les avançades des del punt de vista autonòmic (Catalunya, Euzkadi, Galícia, Andalusia, el País Valencià o Canàries). Ningú dubta que l'homogeneïtzació es fa també per desdibuixar encara més les especificitats que encara els queden. Ara bé, en la pràctica les coses poden tenir un resultat inesperat. Un augment del sostre competencial de les autonomies més endarrerides podria evitar a la llarga que les lleis estatals envaïssin tan sistemàticament com ho fan ara el terreny reservat a les autonomies. Ara el govern central només troba resistències fortes a Barcelona i a Vitòria, i en aquest segon cas relativament. D'altra banda, l'autogovern de les nacionalitats històriques ja està prou consolidat i està per a haver dependre d'aquest tipus de pacte.

Alguns analistes opinen que les negociacions arriben massa tard, que ja no hi ha temps per signar un pacte autonòmic i sobretot per aplicar-lo. La imminència de les eleccions al Parlament Europeu les entrebancarà molt, si és que no les impedeixen en el cas d'ensopegar amb problemes greus. És francament complicat estar conversant sobre qüestions d'Estat i al mateix temps llençar-se els plats pel cap a la campanya electoral. Després vindrà la pausa estiuenca i a continuació les eleccions gallegues, les andaluses i les legislatives. Si el marge polític és estret, el temporal encara ho és més, llevat que al final tot plegat es reconduïxi cap a unes negociacions secretes. □

No seria tampoc just dir que aquesta presidència és un fracàs, o simplement que no rutila bé. El que passa és que va preparar el càrrec com una plataforma per fer el salt a la fama, o sigui per situar-se d'una vegada entre les potències europees d'acord amb el seu potencial econòmic, polític i diplomàtic. Això va crear unes expectatives desmesurades, que el mateix govern va maldar de reduir espantat pel repte que li queia al damunt.

En termes generals, l'oposició ha criticat l'activitat d'aquests tres mesos en un doble sentit: massa dispersió i poca concreció d'objectius, i poc consens a l'interior del país. Les primeres setmanes foren certament d'una acció esbojarrada, sobretot per part del ministre d'Afers Estrangers, Francisco Fernández Ordóñez, que semblava boig anant d'un lloc a l'altre sense parar. Els mateixos funcionaris espanyols explicaven l'estupefacció dels seus col·legues comunitaris davant d'aquest entusiasme europeista, i sembla veritat que els organismes de la CE, i concretament la Comissió Europea, no van poder seguir aquest ritme infernal. Cal tenir en compte que la presidència espanyola estrenava una nova Comissió, i que ha calgut unes setmanes perquè aquesta s'assentés degudament.

Ara bé, el problema és que Espanya no ha pogut tirar endavant cap dels grans temes pendents, com l'espai social europeu, aspecte que es reserva cínicament la presidència francesa, que ve a continuació de l'espanyola. D'altra banda, la presidència alemanya ja va tancar els grans pactes possibles a curt termini per aplicar l'Acta Única Europea. El govern espanyol ha tingut en aquest aspecte mala sort. Emparejat entre la presidència alemanya (la grega tingué poc pes) i francesa, i entre la composició de la nova Comissió i les eleccions del mes de juny, al mandat espanyol li ha quedat relativament

Fernández Ordóñez. Espanya no ha pogut tirar endavant cap dels temes cabdals.

poc marge de maniobra. Els intents per desencallar els grans temes pendents difícilment podran fructificar, si bé es vol dur al Consell Europeu (cimera de caps d'estat i de govern de la CE) qüestions tan envitricollades com l'homogeneïtzació fiscal i financera, malgrat l'oposició palesa d'anglesos i luxemburguesos. Per doblegar l'oposició de la senyora Thatcher als projectes europeistes es necessita quelcom més que un govern espanyol.

L'absència d'acords rellevants (n'hi ha no pocs de secundaris) no pot amagar un balanç globalment positiu, i així ho han indicat personalitats europees, com lord Plumb, president del Parlament Europeu. En primer lloc, el govern ha demostrat que, malgrat que només fa tres anys que Espanya ingressà a la CE, es podia fer càrrec de la presidència amb dignitat. No està sent la

Primavera

NOVETATS en LLIBRES

<p>edicions 62 s/a</p> <p>TATUATGE Josep Ballester Premi Ausiàs March 1988 L'Escorpi/Poesia, 121. 72 pàgines. La confirmació d'una de les veus més personals i penetrants de la lírica valenciana.</p>	<p> Editorial Laia</p> <p>MIRAMAR Naguib Mahfuz. Col·lecció El Mirall i El Temps. L'única versió del Premi Nobel 1988 en català.</p>
<p>Edicions BROMERA</p> <p>EL SUPERVIVENT Barry Faville Col·lecció Espuma, 2 Aventures, amor i suspens en un futur postnuclear.</p>	<p>EDITORIAL EMPÚRIES</p> <p>PUIG ANTICH Vicent Andrés Estellés Col·lecció El Ventall, 8 Homenatge del gran poeta valencià a l'última víctima catalana de la dictadura.</p>
<p> GREGAL LLIBRES consorci d'editors valencians s.a.</p> <p>DICCIONARI GREGAL Valencià-castellà/Castellà-valencià Vicent Pasqual Un diccionari valencià per a les nostres escoles.</p>	<p> LA GALERA, S. A., EDITORIAL</p> <p>CAU I FOGUERA M. Àngels Bogunyà Els grumets de La Galera, 91 Màgia i bruixeria a l'època de la Inquisició. Premi Guillem Cifre de Colonya. 1988, <i>ex aequo</i>.</p>
<p> EDITORIAL TRES I QUATRE</p> <p>ELS LLENGUATGES DE PAO Jack Vance Trad. Carme Manuel Col·lecció El Grill, 4 Ciència-ficció i sociolingüística es donen la mà en la millor novel·la de Jack Vance.</p>	<p> curial</p> <p>EL CATALÀ A L'ARAGÓ Selecció i edició a cura d'Artur Quintana, «La Mata de Jonc», 19 Volum miscel·lani sobre textos, alguns ja publicats i d'altres inèdits, d'autors de la Franja de Ponent i de l'ora, sobre la Franja.</p>
<p> Edicions Proa</p> <p>POESIES Ramon Llull Biblioteca Universitària 8 128 pàgs. 1.800 ptes.</p>	<p> 2001 Pleniluni/Ciència-Ficció</p> <p>DUNA Frank Herbert Traducció de Manuel de Seabra Col·lecció «2001», 21, 648 pàgines La fantasia ètica més consistent de la literatura de ciència-ficció. Una obra mítica.</p>

millor, però tampoc no és la pitjor, i certament és de les més entusiastes. El secret, diuen, és la intensa preparació durant el 1988, cosa inèdita en l'història de la CE que fins i tot descol·loca la feixuga burocràcia de Brusel·les. Els representants espanyols no solament es mouen amb comoditat en els laberints de la CE, sinó que han aportat dossiers molt ben fets i ha demostrat tenir un bon domini de la problemàtica europea.

S'ha dit també que la presidència espanyola ha buscat més el lluïment en l'acció exterior de la CE que no en l'entrellat intern. El mateix ministre Fernández Ordóñez reconeixia amb un cert pessimisme al cap d'un mes, que les presidències de la CE comencen assumptes que acaben els altres, o acaben temes que han començat els altres. De tota manera, es pot dir que almenys en política exterior s'ha començat a donar una imatge força unitària. Fernández Ordóñez ha pogut parlar en nom de la CE a l'URSS, als EUA, als països del Pròxim Orient, als d'Amèrica Central, a la Conferència de París sobre Armes Químiques, a l'ONU, a la Comissió de Drets Humans, als països de la Convenció de Lomé, i als de l'EFTA. El mateix ministre de l'Interior, per posar un altre exemple, ha pogut fer un requeriment als EUA perquè anul·lin l'exigència de visar els ciutadans de la CE, si volen reciprocitat.

No es pot minimitzar aquest fet. Es tracta en primer lloc d'unificar posicions entre els Dotze, i l'experiència ha demostrat que això és francament difícil, i en segon lloc acostuma els nostres polítics a considerar tots els problemes internacionals des de medi ambient fins a les relacions Est-Oest i Nord-Sud. I en tercer lloc, els governants d'arreu del món s'habituen a considerar els polítics espanyols com a interlocutors d'una certa categoria.

En canvi, el govern espanyol no ha aconseguit unificar criteris a l'interior del país. Ni l'oposició parlamentària, ni la majoria de les comunitats autònomes, ni les organitzacions econòmiques, empresarials, socials, etc., s'han sentit representades amb la presidència espanyola. Pitjor encara, el 14-D i la ruptura entre el govern i els sindicats al mes de febrer han pesat com una llosa sobre la gestió comunitària del govern espanyol. Per un costat trencà la imatge gairebé idíl·lica que el govern socialista s'havia fabricat a la resta d'Europa, i per l'altre obrí interrogants sobre la capacitat real de diàleg del gabinet i del seu president. □